

dr hab. Anna Regimowicz - Korytowska prof. UAP
Katedra Ubioru
Wydział Architektury Wnętrz i Scenografii
Uniwersytet Artystyczny im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu

Poznań, dnia 3.01.2023 r.

Recenzja

sporządzona w związku z postępowaniem habilitacyjnym

Pani dr Doroty Salskiej

wszczętym przez Radę Doskonałości Naukowej w dniu 25.03.2022 r.

procedowanym

w Akademii Sztuk Pięknych im. Wł. Strzemińskiego w Łodzi

zgodnie z art. 221 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r.

Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U.2018. 1668 z późn. zm.).

Recenzję sporządzono na podstawie przesłanej dokumentacji zawierającej załączniki:

1. Monografia „Zrozumieć stomię”.
2. Osiągnięcia artystyczne - dokumentacja dorobku artystycznego.
3. Osiągnięcia dydaktyczne, popularyzacja nauki i sztuki.

oraz AUTOREFERAT

Całość przedstawiona w formie papierowej i elektronicznej.

Pani doktor Dorota Salska jest absolwentką Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi. Od 2016 roku jest zatrudniona na stanowisku adiunkta, pełni funkcję Kierownika Pracowni Projektowania Bielizny i Stroju Rekreacyjnego w Instytucie Ubioru na Wydziale Sztuk Projektowych w/w Uczelni. Tytuł doktora sztuki otrzymała w roku 2015 nadany przez Radę Wydziału Tkaniny i Ubioru rodzimej Alma Mater. Rozprawa pt. „KSZTAŁTY OCHRONNE” - Kolekcja bielizny formującej nowe kształty sylwetki dla kobiet po mastektomii piersi. Promotorem w przewodzie była Pani dr hab. Sylwia Romecka - Dymek, prof. uczelni. Habilitantka w autoreferacie podkreśla, że pasja to obok talentów niezwykle istotny obszar, który ma ogromne znaczenie dla jakości życia. Motywuje do tworzenia. Pasję jaką jest projektowanie odnajdujemy w pracach autorki. Jej konsekwencja oraz ukierunkowanie przejawia się przede wszystkim w obszarze działań związanych z projektowaniem bielizny i strojów kąpielowych. Jako główny projektant firmy tworzyła bieliznę damską dla marki Lupoline, niezależne projekty m. in. dla francuskiej La Redoute, kolekcje bielizny typu Basic dla sieci handlowych Geant Polska i Auchan Polska . W latach 2006–2008 projektowała bieliznę nocną dla marki Beate Uhse. W 2012 roku powstała pierwsza autorska kolekcja bielizny mastektomicznej. Pokaz kolekcji oraz wykład odbyły się podczas międzynarodowych targów Bodywear Poland w kwietniu 2014 roku. Lata 2015 –2021 stają się dla Pani Doroty Salskiej czasem poszukiwań projektowych skierowanych w konkretnym celu - poprawy komfortu fizycznego i psychicznego kobiet. Tworzy kilka kolekcji bielizny specjalistycznej dla pań po mastektomii oraz rekonstrukcji piersi, a także autorskie linie odzieży i bielizny damskiej sygnowane Woman’s ID by Salska. Po latach współpracy z kobietami chorymi onkologicznie rozpoczęła proces analityczno-badawczy dotyczący stomii, będącej

konsekwencją chorób układu pokarmowego. Zwraca uwagę jaki wpływ na psychikę kobiet ma brak odpowiedniej bielizny specjalistycznej zapewniającej im ochronę i bezpieczeństwo.

Z punktu widzenia praktykującego twórcy - projektanta odnajduję działania pani Doroty Salskiej jako bardzo cenne i skupiające się nie tylko na walorach estetycznych, ale zwracające uwagę na konkretne problemy współczesnego świata, świata kobiet i ich potrzeb.

Przedstawiona monografia „Zrozumieć stomię” to rzetelne przeanalizowanie problematyki dotyczącej stomii w aspekcie społecznym i projektowym. W pierwszym rozdziale autorka skupia się na wybranych problemach medycznych w obszarze badanego tematu. Analizowane zagadnienia poparte są profesjonalną wiedzą medyczną zaczerpniętą z literatury specjalistycznej oraz wyartykułowane w wypowiedziach lekarzy. Autorka zaznajamia nas w poszczególnych siedmiu podrozdziałach z rodzajami stomii i wskazaniem do jej wykonania, zasadami wyboru i umiejscowienia. Przedstawia powikłania, sprzęt stomijny, temat wykluczenia społecznego, stygmatyzację, stereotypy oraz społeczną świadomość stomii. Po wnikliwej analizie aspektu medycznego drugi rozdział poświęcony jest części badawczej. Autorka analizuje (jak nazywa): rynek bielizniany, przeprowadza wywiad środowiskowy i artykułuje wyniki badań. Nawiązuje współpracę z Colon Cancer Unit (CCU), Poradnią Chorób Jelita Grubego Wielospecjalistycznego Wojewódzkiego Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. Kopernika w Łodzi. Uzyskuje wsparcie ze strony lekarzy, personelu medycznego, pracowników fundacji i kobiet z wyłonioną stomią. Metoda badawcza polegająca głównie na przeprowadzeniu wśród stomiczek ankiety z zawartymi w niej pytaniami jest sposobem na ustalenie wytycznych, co do najbardziej istotnych kwestii techniczno-projektowych, które analizuje i uwzględnia w procesie twórczym. Przytoczone przez habilitantkę wypowiedzi badanych potwierdzają podjęcie kierunku zmierzającego do stworzenia projektów podkreślających atrakcyjność kobiecą w ich rozumieniu. Jak np. cytuję > Chciałabym mieć piękną koronkową bieliznę, przed chorobą taką nosiłam (...) <. Rozdział trzeci - „Część Projektowa” zawiera wnioski, wstępne założenia projektowe, założenia użytkowe, estetyczne oraz koncepcję stylistyczną kolekcji bielizny, do której odnoszę się jednak z pewnym niedosytem. O ile rozumiem potrzeby ankietowanych kobiet to zadaję sobie pytanie, czy to rzeczywiście była próba reprezentatywna lub czy autorka monografii nie uległa nazbyt „czarowi koronki” i estetyce ogólnie panującej w świecie tzw. bielizny damskiej. „Bielizna stomijna mojego autorstwa charakteryzuje się dbałością o szczegóły, uwzględnia wszelkie parametry użytkowe i medyczne” pisze autorka. To prawda. Pod względem konstrukcyjnym proponowane modele są oryginalne i spełniają wszystkie wymogi projektowe. Autorka tak ocenia sama swoją kolekcję: „Kolekcja funkcyjnej bielizny stomijnej wykracza poza klasyczne postrzeganie bielizny specjalistycznej – jest unikatowa, nowatorska i pionierska. Jest fuzją nowoczesnego wzornictwa i funkcjonalności”. O ile zgadzam się z pierwszym członem wypowiedzi, to do drugiego nie mogę być w pełni przychylna. Przedstawiona kolekcja bielizny składa się z dwóch linii: Basic oraz Intima. Basic, czyli jak rozumiem podstawowa kolekcja zdaje się być jednak nobilitującą do bielizny okazjonalnej biorąc pod uwagę, że jest to jednak bielizna dla osób z dysfunkcją w obszarze zdrowia. W linii Basic autorka wykorzystuje certyfikowane i atestowane dzianiny o właściwościach hipoalergicznym, transparentne, elastyczne siatki i koronki. Wybiera dzianiny lekkie, miękkie, zaawansowane technologicznie o delikatnie kompresujących właściwościach. Zestawia materiały w sposób wyważony, tak aby bielizna poza swoją określoną funkcją miała charakter maskujący niedoskonałości sylwetki, zakrywając blizny w obszarze brzucha. Paletę kolorystyczną celowo jak pisze ogranicza do czerni. Pytanie - dlaczego? Brakuje ekologicznego, prostego podejścia do tematu w projekcie linii Basic. Bardziej codziennej bielizny, aby poszerzyć krąg odbiorczyń. Nie jest to jednak dyskredytujące. Być może autorka jako doświadczony projektant świadomie podjęła takie działania aby zachować spójność kolekcji w połączeniu z linią Intima. Ta jest również odpowiedzią na potrzeby kobiet z wyłonioną stomią, zidentyfikowana w

przeprowadzonym jak wyżej wspomniałam procesie badawczo-analitycznym. Habilitantka inspirowała się estetyką burleski, bogatą dekoracyjnością, przepychem i nienachalną erotyką. Zastosowała materiały takie jak: elastyczny welur, cekiny, koronki i pióra. Wybrała taki kierunek projektowy, którego estetyka może się podobać lub nie...- de gustibus non est disputandum. Natomiast projektowo wszystkie rozwiązania stanowią jak najbardziej o wysokim poziomie umiejętności i kompetencji twórczych. Potwierdza to bardzo sumiennie przygotowana dokumentacja techniczno-technologiczna poszerzona o profesjonalnie zrealizowaną sesję zdjęciową prezentującą wybrane modele. Są one rozwiązaniem nowatorskim, dobrze zaprojektowanym, spójnym i co najważniejsze przeciwdziałają wykluczeniu społecznemu.

Monografia „Zrozumieć stomię” jest zwieńczeniem dotychczasowych działań projektowych adiunkt Doroty Salskiej. W przedstawionej dokumentacji dorobku artystycznego znajdujemy wiele wcześniejszych kolekcji bielizny zaprojektowanych stosownie. Odnoszę jednak wrażenie, że w większości były to formy, które nie wyróżniają się wśród modeli, które możemy znaleźć na co dzień w sklepach. Ten fakt może tłumaczyć jedynie projektowanie dla odbiorcy masowego. Celowe ograniczenie stanowi wyzwanie dla projektanta, a wpisanie się w preferencje szerszego grremium tym bardziej. Interesujące wzorniczo to: powstała w 2016 roku kolekcja 4 VIKI oraz dzieła autorskiej marki WOMAN’S ID BY SALSKA. To projekty bielizny, strojów wieczorowych oraz galanterii skórzanej. Prezentowane m.in. w formie wystawy w ramach projektu Przegląd realizowanego z okazji 75-lecia Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi wraz z Centralnym Muzeum Włókiennictwa w roku 2021. Kolekcja bielizny dla kobiet po mastektomii przedstawiona jako praca doktorska nie podlega mojej ocenie, ale stanowi znaczny dorobek twórczy habilitantki prezentowany na wielu pokazach i wystawach.

Wiedzę i doświadczenie zdobyte przez lata praktyki pani Dorota Salska z powodzeniem przekazuje studentom jako, jak już wyżej wspomniałam kierownik Pracowni Projektowania Bielizny i Stroju Rekreacyjnego w Instytucie Ubioru na Wydziale Sztuk Projektowych Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi. Doświadczenie dydaktyczne jest bardzo istotną częścią składową oceny dorobku w przewodzie habilitacyjnym i we wspomnianym zakresie osiągnięcia Pani dr Doroty Salskiej zasługują na szczególne podkreślenie i wyróżnienie. Dowodzi tego udostępniona dokumentacja pt. „Osiągnięcia dydaktyczne, popularyzacja nauki i sztuki”. Efektem działań edukacyjnych są przedstawione przez habilitantkę i zrealizowane pod jej kierunkiem w latach 2017-2021 dyplomy licencjackie. To jedenaście różnorodnych prac projektowych, pokazanych w formie profesjonalnych sesji zdjęciowych wraz ze szkicami. Zakładam, że dokumentacja techniczna projektów stanowiła załącznik do tych dyplomów, nie została jednak zamieszczona. W trzeciej części dysertacji autorka prezentuje poza pracami dyplomowymi działania w obszarze pokazów, wystaw, współpracy, czy publikacji prac studenckich. Zasługuje na uwagę m.in. fragment pokazu kolekcji zbiorowej From One Asia to One World zrealizowanej w Pracowni Projektowania Bielizny i Stroju Rekreacyjnego, wystawa prac studentów z Pracowni prowadzonej przez doktor Salską towarzysząca międzynarodowym targom branży Bodywear Salon Bielizny w Centrum Promocji Mody w Łodzi w roku 2018. Rok później podjęła współpracę z Jos Berry – założycielką Concepts Paris, francuskiej firmy konsultingowej zajmującej się prognozowaniem trendów, dając tym samym bogate i inspirujące narzędzia przyszłym projektantom bielizny. Efektem tej współpracy był udział dwóch studentek w międzynarodowym projekcie Live Forum Show uświetniającym targi branży bodywear - Interfilier. W działalność habilitantki wpisują się również aktywności tj. komisarz wystawy Wydziału Tkaniny i Ubioru podczas Fast Textile – na Międzynarodowych Targach Tekstylnych w Nadarzynie w roku 2016, komisarz Wydziałowego XXVII Konkursu im. Władysława Strzemińskiego, Sztuki piękne / 2017, komisarz Wydziałowego XXVIII Konkursu im. Władysława Strzemińskiego, Sztuki projektowe / 2018,

opieka backstage'u podczas konkursu finałowego Gala Dyplomowa / 2017, czy juror konkursu Gala Dyplomowa będącego częścią Łódź Young Fashion / 2018. Dbając o propagowanie wiedzy i prezentację prac studentów pani Dorota Salska jako pedagog uczestniczy równolegle w wystawach organizowanych przez rodzimą uczelnię. Efektem są m.in. prezentacja cyklu sukien wieczorowych Woman's ID by Salska inspirowanych wg. autorki tendencją horror vacui – podczas pokazu mody Independent, zorganizowanego przez Instytut Ubioru Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi oraz Ambasadę RP w Oslo / 2021, czy premierowa prezentacja body stomijnego z linii Intima wraz z peniurem podczas wystawy zbiorowej studentów oraz wykładowców Uczelni pt. Extract, zrealizowanej przy współpracy Akademii Sztuk Pięknych w Wilnie, Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi oraz Instytutu Polskiego w Wilnie - Galeria Titanicas, Wilno. Na uwagę zasługuje również wystawa indywidualna specjalistycznej bielizny oraz fotografii i dokumentacji ilustrującej problematykę przetoki brzusznej w kontekście działań projektowych. Odbyła się w ramach Misji Akademicko-Gospodarczej realizowanej we współpracy z Urzędem Miasta Łodzi oraz Konsulatem Generalnym RP w Lyonie w 2021 roku. Liczne działania pani Doroty Salskiej zostały docenione m.in. przez nadanie nagrody II' Rektora Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi, prof. Jolantę Rudzką-Habisiak. Za szczególną aktywność organizacyjną i dydaktyczną, wkład w promocję Akademii, współudział w realizacji Łódź Young Fashion, popularyzację dorobku artystycznego studentów, niezwykle zaangażowanie w proces kształcenia i wspieranie rozwoju twórczego studentów i absolwentów Akademii przekładające się na osobiste sukcesy młodych projektantów oraz własne dokonania projektowe. Słowa te doskonale podsumowują wszechstronność działań pani adiunkt. Utwierdzają w przekonaniu o rzetelnej postawie habilitantki, co odnajduję w przedstawionej mi do oceny dokumentacji, która świadczy przekonująco o należytych, oryginalnym dorobku twórczym, projektowym i dydaktycznym.

KONKLUZJA

Pani Dorota Salska wykracza swoją twórczością poza klasyczne postrzeganie projektowania bielizny. Poszerza granice nie skupiając się tylko na aspekcie funkcjonalnym, czy estetycznym. Wątek psychologiczny staje się motywem do projektowania kolekcji specjalistycznych. Tworzy, kształci przyszłych projektantów - artystów zgodnie z przyjętymi przez uczelnię kryteriami bazując na własnym doświadczeniu i wiedzy. Wnikliwa analiza przedstawionej do recenzji dokumentacji wnosi, że habilitantka posiada odpowiedni dorobek twórczy, projektowy i dydaktyczny, który wraz z przedstawioną do oceny monografią spełnia wymogi ustawowe określone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. z 2018 poz. 261) z późniejszymi zmianami. W związku z powyższym zwracam się z prośbą do Szanownej Rady ds. stopni Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi z prośbą o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki plastycznej i konserwacja dzieł sztuki Pani doktor Dorocie Salskiej.

Anna Regimowicz - Korytowska